

MRF 2024.297

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 5. december 2024, j.nr. 20/04481

Ikke medhold i klage over lovliggørende tilladelse efter vandløbslovens § 38 til private udpumpningsanlægs drænledning placeret 85 cm højere end fastsat i tilladelse fra 1999, da drænledningen havde haft denne placering siden 2000, og grundejere i området derfor havde indrettet sig i tillid til, at drænledningen var lovligt anlagt. En omlægning til den oprindeligt tilladte kote vil kræve ny tilladelse efter vandløbslovens § 17.

Den 8. januar 2020 meddelte Viborg Kommune lovliggørende tilladelse efter vandløbslovens § 38 til et eksisterende privat udpumpningsanlæg med tilhørende drænledninger ved Sønder Mose. Anlægget var etableret i henhold til en tilladelse fra 1999, men kontrolmålinger i 2000 og 2017 viste, at drænledningerne på en strækning var placeret i gennemsnit 85 cm højere end tilladt efter den oprindelige tilladelse. For en bredejer, E, til drænledningen betød den afvigende placering, at drænledningen var placeret 30 cm under kældergulv på E's ejendom. E påklagede den lovliggørende tilladelse og anførte, at såfremt drænledningen blev givet en dybde svarende til det i 1999 tilladte, ville det imødegå E's problemer med fugt og vand i kælderen. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) bemærkede, at vandløb, herunder dræn, efter vandløbslovens § 17 kun må reguleres efter myndighedens bestemmelse, og at myndigheden efter § 54 kan meddele påbud om at genoprette den hidtidige tilstand, hvis der foretages foranstaltninger i strid med loven. Nævnet lagde herefter med henvisning til afgørelsen i bl.a. MAD 2015.424 Nmk til

grund, at myndighedens adgang til at kræve lovliggørelse kan fortabes, hvis der er gået meget lang tid, og myndighedens dispositioner måtte have givet anledning til at indrette sig i tillid til, at kravet ikke ville blive gjort gældende. Nævnet konstaterede, at drænledningens faktiske placering havde foreligget siden 2000. Nævnet fandt, at grundejerne i området på den baggrund i den efterfølgende længere årrække havde indrettet sig i tillid til, at drænledningen var lovligt anlagt, og udtalte herefter: "Efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at drænene i deres nuværende dybde må anses for at være lovligt bestående. Nævnet har herved lagt vægt på, at drænene har ligget i deres nuværende dybde siden 2000, og at lodsejerne i området således i en længere årrække har indrettet sig i tillid til, at drænene er lovligt anlagt. Nævnet kan på denne baggrund ikke give medhold i klagen, idet en ændring af den nuværende drændybde vil kræve en ny tilladelse efter vandløbslovens § 17". På den baggrund gav Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke medhold i klagen.

Kommentar: Afgørelsen er noget uheldigt udformet, da klagen vedrører en lovliggørende tilladelse, som klagenævnet herefter udtaler er overflødig, hvilket måtte betyde, at kommunens lovliggørende tilladelse blev ophævet. Efter sagens oplysning må kommunens lovliggørende tilladelse være den korrekte udgang, og om dette så måtte give E et krav mod pumpeanlægget, er ikke et forhold, der henhører under klagenævnet, der derfor burde have indskrænket sig til at stadfæste den lovliggørende tilladelse, som bl.a. kan begrundes i de indrettelseshensyn, som nævnet henviste til. Hensynet til de forskellige parter eventuelle økonomiske mellemværende gør det således vigtigt at kræve en formel lovliggørelse af det ulovlige forhold med en lovliggørende tilladelse, som det faktisk også fremgår af den af klagenævnet refererede afgørelse i MAD 2015.424 Nmk. Se hertil Pagh, Når Natur- og Miljøklagenævnet belønner lovovertrædelser, TfM 2016, s. 165 om vandløbslovens § 63.

Ikke medhold i klage over afgørelse om lovliggørelse af privat udpumpningsanlæg ved mose i Viborg Kommune

Sag: 20/04481

Dato: 5. december 2024

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandløbslovens § 17, jf. § 80, stk. 1.^[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet giver ikke medhold i klage over Viborg Kommunes afgørelse af 8. januar 2020 om lovliggørelse af privat udpumpningsanlæg med tilhørende drænsystem ved Sønder Mose ved matr. nr. [Matrikelnummer1].

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 26. marts 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en bredejer til Sønder Mose, der er repræsenteret ved konsulent.

Klager har navnlig anført, at

- udpumpningsanlægget fører til problemer med vand på klagers ejendom, navnlig i klagers kælder, og
- drænene, der er tilkoblet udpumpningsanlægget skal lægges ned i en lavere kote, som der oprindeligt blev meddelt tilladelse til ved etableringen af udpumpningsanlægget i 1999.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2.

2. Sagens oplysninger

Sagen omhandler et udpumpningsanlæg ved Sønder Mose og de tilhørende dræn, der er koblet til udpumpningsanlægget.

2.1 Den påklagede afgørelse

Viborg Kommune har den 8. januar 2020 meddelt lovliggørende tilladelse efter vandløbslovens § 38 til det private udpumpningssystem ved Sønder Mose og det tilhørende drænsystem.

Ifølge afgørelsen blev der oprindeligt meddelt tilladelse til etableringen af udpumpningssystemet og det tilhørende drænsystem den 11. juni 1999. Tilladelsen blev meddelt for at holde ejendommene i området tørre i forbindelse med et projekt om genopretning af naturen ved Sønder Mose, herunder klagers ejendom. Kontrolopmålinger i 2000 og 2017 har vist, at drænene blev etableret i gennemsnit 85 cm højere, end tilladt efter den oprindelige tilladelse.

Derudover er der ifølge afgørelsen lavet en række nyere ændringer af projektet i 2017-2019, herunder er en drænledning på en delstrækning lagt om, der er nedlagt en parallel ledning uden dræneffekt ved klagers ejendom, og der er etableret en ekstra pumpe i en brønd.

Viborg Kommune har med afgørelsen meddelt lovliggørende tilladelse til dels den højere beliggenhed af drænsystemet og dels de nyere ændringer i 2017-2019.

2.2 Klagens indhold

Klager har anført, at drænet ved klagers ejendom ifølge den oprindelige tilladelse fra 1999 skulle ligge i kote 9,77 med et fald mod en brønd, der skulle ligge i kote 9,66. Sammenholdt med, at klagers kældergulv ligger i kote 11,13, var der ifølge klager projekteret med et stort råderum i forhold til afvandingen af klagers ejendom.

Klager har påpeget, at klager gentagne gange under projektudførelsen gav udtryk for, at dræningen skulle etableres i forhold til det tilladte projekt. Alligevel blev det ifølge klager på et byggemøde besluttet, at etablere drænet op til 109 cm højere end tilladt, grundet praktiske udfordringer med at lægge drænet i den tilladte dybde. Dermed ligger drænene nu ca. 30 cm under kote for klagers kældergulv, i stedet for den tilladte dybde, der ligger ca. 136 cm under klagers kældergulv. Klager ønsker med klagen, at drænene lægges ned i den oprindeligt tilladte dybde.

Siden etableringen af projektet har klager oplevet vand i kælderen ved høj vandstand i Sønder Mose. Når der ikke står blank vand i kælderen, er den stadig fugtig i sådan en grad, at der er stor risiko for udvikling af skimmelsvamp. Klager har flere gange gjort kommunen opmærksom på problemet. Klager har i den forbindelse henvist til to høringssvar sendt til Viborg Kommune i 2017 forbindelse med vedtagelsen af en lokalplan og i forbindelse med et udkast til en udledningstilladelse.

Klager har desuden påpeget, at klager for egen regning har foretaget en række tiltag, herunder en installering af en pumpe klagers kælderbrønd, men at det ikke har været tilstrækkeligt til at afhjælpe problemet. Klager fik desuden udarbejdet en rapport i 2003, der ifølge klager konkluderer, at mindre ændringer i drænsystemet ikke er tilstrækkelige til at afhjælpe vandgenerne i kælderen, og at det er overvejende sandsynligt, at problemet ikke var opstået, såfremt projektet var blevet gennemført som oprindeligt tilladt.

Afslutningsvis har klager nævnt, at der er etableret et nyt boligområde i nærheden, hvorfra der udledes overfladevand til Sønder Mose, hvilket har forværret problemet med vand i klagers kælder.

2.3 Viborg Kommunes bemærkninger til klagen

Viborg Kommune har den 8. juni 2020 navnlig bemærket, at klager har oplyst kommunen, at grundvandet den 1. august 2018 stod 20 cm under klagers

kælder, og at klagers kælder var tør på dette tidspunkt. Idet drænen som minimum ligger 30 cm under kælderen, har kommunen vurderet, at klagers problemer med vand i kælderen ikke kan løses ved en ændring af drænsystemet, men at klager i stedet etablerer et omfangsdræn, som ligger tæt op ad klagers hus.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af vandløbslovens § 17, at vandløb kun må reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

Endvidere fremgår det af vandløbslovens § 54, stk. 1, at hvis vandløb, diger, bygværker eller andre anlæg omfattet af loven beskadiges, eller der foretages foranstaltninger i strid med loven, kan vandløbsmyndigheden meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand. Vandløbsmyndigheden kan endvidere meddele påbud om manglende vedligeholdelsesarbejder.

Forpligtelsen til at kræve lovliggørelse indtræder, når vandløbsmyndigheden får kendskab til et muligt ulovligt forhold gennem tilsyn, henvendelser, klager eller på anden måde. Forpligtelsen kan dog være bortfaldet, enten fordi myndighederne har udvist passivitet på en sådan måde, at forholdet nu må anses for lovligt, eller fordi der er forløbet meget lang tid siden forholdets etablering.

Det er i nævnets praksis antaget, at vandløbsmyndighedens ret til at forlange fysisk lovliggørelse kan fortabes, når der er gået en vis længere tid.^[4] Der er ikke i vandløbsloven fastsat en frist, inden for hvilken vandløbsmyndigheden i lovliggørelsessager skal have truffet afgørelse, eller have foretaget nærmere angivne sagsbehandlingsskridt.

Ved bedømmelsen af, om vandløbsmyndighedens mulighed for at stille krav om lovliggørelse må anses for bortfaldet, må der - foruden den forløbne tid - lægges vægt på, om borgeren har haft grund til at indrette sig i tillid til, at kravet ikke vil blive gjort gældende, og om det kan bebrejdes vandløbsmyndigheden, at kravet ikke er blevet rejst på et tidligere tidspunkt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker indledningsvis, at nævnet forstår klagen således, at der udelukkende er klaget over, at drænene er anlagt i en højere dybde end oprindeligt tilladt. Nævnet har derfor kun behandlet afgørelsen for så vidt angår dette klagepunkt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer endvidere, at det fremgår af sagens oplysninger, at der blev meddelt tilladelse til etablering af drænsystemet i 1999, men at drænsystemet i 2000 blev etableret i en højere dybde end tilladt. Nævnet bemærker, at ændringen af drænenes dybde krævede tilladelse efter vandløbslovens § 17.

Efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at drænene i deres nuværende dybde må anses for at være lovligt bestående. Nævnet har herved lagt vægt på, at drænene har ligget i deres nuværende dybde siden 2000, og at lodsejerne i området således i en længere årrække har indrettet sig i tillid til, at drænene er lovligt anlagt. Nævnet kan på denne baggrund ikke give medhold i klagen, idet en ændring af den nuværende drændybde vil kræve en ny tilladelse efter vandløbslovens § 17.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet giver ikke medhold i klage over Viborg Kommunes afgørelse af 8. januar 2020 om lovliggørelse af privat udpumpningsanlæg med tilhørende drænsystem ved Sønder Mose ved matr. nr. [Matrikelnummer1].

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Jf. til eksempel Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser af 20. januar 2022 i sagsnummer 20/08747 og 7. april 2022 i sagsnummer 20/06819 samt Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser af 14. oktober 2015 i sagsnummer NMK-43-00581,

22. november 2013 i sagsnummer NMK-43-00411, 19. juni 2013 i sagsnummer NMK-43-00395 og 10. februar 2012 i NMK-43-00241.

Lovområder:

Vandløbsloven